

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МОДЕЛІ І МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 051 Економіка
(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою економічної кібернетики, протокол №12 від 18.04.2016

(повне найменування вищого навчального закладу, кафедри)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.т.н., професор каф. економічної кібернетики Мілов О.В.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
“25” квітня 2016 року, протокол №9

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни **“МОДЕЛІ І МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ”** складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності “Економіка”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні моделі, математичний апарат, сучасні концепції та парадигми, які визначають підходи до вивчення характеристик процесів прийняття управлінських рішень в економічних системах.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс базується на знаннях, одержаних при вивченні дисциплін математичного циклу, та макро- і мікроекономіки, економетрики, основи теорії систем та системного аналізу, економічної кібернетики, моделювання економіки.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. «Основи теорії прийняття рішень»
2. «Групові рішення»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни **“МОДЕЛІ І МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ”** є формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо прийняття рішень при управлінні економічними системами.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни **“МОДЕЛІ І МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ”** є оволодіння теоретичними знаннями та інструментарієм моделювання процесів прийняття рішень, вивчення підходів до дослідження й аналізу прийняття рішень в складних економічних системах у різних умовах (визначеність, невизначеність та ризик).

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі освітньо-наукового ступеня "доктор філософії" набувають таких компетентностей

знати схему процесу прийняття рішень, існуючі класифікації задач і методів прийняття рішень, характеристики методів теорії корисності, типові задачі прийняття рішень, аксіоми раціонального поведіння і вибору в економіці, основні положення теорії перспектив, методи прийняття рішень у малих групах, різницю між оперативними, тактичними і стратегічними рішеннями;

вміти: описувати альтернативи прийняття рішень, сформулювати критерії прийняття рішень, сформулювати дерево рішень і розрахувати його параметри, сформулювати багатокритеріальну задачу, сконструювати суперкритерій (адитивний, мультиплікативний або ін.) для багатокритеріальних задач, використовувати метод аналізу ієрархій для ранжирування альтернатив відповідно до групових експертних оцінок, використовувати програмні пакети для підтримки прийняття рішень в умовах визначеності (многокритеріальності), ризику і невизначеності (Expert Choice, Decision Grid, Decision Pro), організувати прийняття колективних рішень у малих групах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 години 5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Основи теорії прийняття рішень»

Тема 1. Аналіз задач і методів теорії прийняття рішень. Основні поняття і визначення.

Тема 2. Аксиоматична теорія раціонального поведіння.

Тема 3. Багатокритеріальні рішення при об'єктивних моделях.

Тема 4. Оцінка багатокритеріальних альтернатив: багатокритеріальна теорія корисності.

Тема 5. Оцінка багатокритеріальних альтернатив: підхід аналітичної ієрархії.

Змістовий модуль 2. «Групові рішення»

Тема 6. Прийняття рішень у малих групах.

Тема 7. Прийняття рішень в організаціях.

Тема 8. Консультанти з проблем прийняття рішень і методи їхньої роботи.

Тема 9. Інтелектуальні мультиагентні системи прийняття рішень.

Тема 10. Інтелектуальні методи проектування складних систем.

3. Рекомендована література

1. Андрейчиков А. В., Андрейчикова О. Н. Интеллектуальные информационные системы: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 424 с.: ил.
2. Балдин К.В., Воробьев С.Н. Управленческие решения: теория и технология принятия. Учебник для вузов. – М.: Проект, 2004. – 304 с.
3. Барсегян А. А., Куприянов М. С., Степаненко В. В., Холод И. И. Методы и модели анализа данных: OLAP и Data Mining. – СПб.: БХВ-Петербург, 2004. – 336 с.: ил.
4. Ларичев О.И. Теория и методы принятия решений, а также Хроника событий в Волшебных странах: Учебник. Изд. второе, перераб. и доп. - М: Логос, 2002. - 392 с: ил.
5. Лаукс Г. Основы организации: управление принятием решений / Г. Лаукс, Ф. Лирманн. – М.: Дело и Сервис, 2006. – 600 с.
6. Литвак Б.Г. Разработка управленческого решения: Учеб. – М.: Дело, 2000. – 392 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання деференцьований зальк

5. Засоби діагностики успішності навчання

- 1) модульний контроль;
- 2) проведення контрольних робіт;
- 3) контроль теоретичних знань у ході практичних занять;
- 4) виконання індивідуальних завдань на лабораторних заняттях.